

Drejebog for budget 2015.

Indledning

Drejebogen omfatter møder og aktiviteter i forbindelse med budgetlægning og fastlæggelse af serviceniveau. I drejebogen præciseres hvilke aktører/udvalg, der er involveret hvornår, samt hvilket materiale der skal udarbejdes på givne tidspunkter.

Drejebogen for budgetprocessen bygger på den praksis der er opbygget gennem de årlige budgetlægninger siden kommunens start i 2007 samt på de årlige tilbagemeldinger og evalueringer i byråd og økonomiudvalg på de gennemførte budgetprocesser.

Drejebogen tager højde for størrelsen af det budgetpres der forventes i det pågældende år. Ud fra de udmeldinger der er fra regeringen om lav vækstrate i det offentlige og reduktion af de kommunale anlægsudgifter forventes det, at opgaven for 2015 bliver lige så udfordrende som i de foregående år.

- Det er i budget 2014 forudsat, at der i 2015 skal findes reduktioner på 50 mio. kr. for at holde budgettet i balance. Dette beløb fastholdes som pejlemærke for 2015.
- En del af de 50 mio. kr. findes ved, at der på aftaleområderne sker en produktivitetforbedring på 1 procent om året. Beregnet ud fra budgetoverslagsåret 2015 i vedtaget budget 2014 udgør det en reduktion på cirka 14 mio. kr., når der tages hensyn til overførselsudgifter og mellemkommunale betalinger m.v. Økonomiudvalget fordeler de 14 mio. kr. i april måned, hvorefter de udmøntes decentralt inden sommerferien.
- De resterende 36 mio. kr. skal som udgangspunkt findes ved driftsbesparelser. Økonomiudvalget drøfter en skævdeling af beløbet mellem udvalg og områder i april måned. På baggrund heraf drøfter fagudvalgene i foråret områdets muligheder og udfordringer. Byrådet samler op på drøftelserne i juni måned.
- Der vil i budgetlægningen for 2015 og overslagsårene også være behov for at overveje niveauet for anlægsinvesteringer i forhold til budgetpresset, den økonomiske politik og de nationale rammer for anlægsinvesteringer.
- Hvis fagudvalgenes løbende planlægning giver anledning til overvejelser om større strukturændringer, så opfordres fagudvalgene til at få dem forelagt byrådet før sommerferien, således at de kan blive genstand for konkret sagsbehandling i stedet for at blive en del af budgetlægningen.
- De lokale MED-udvalg opfordres via Hovedudvalg til at drøfte mulige budgetforslag. Er der områder hvor vi kan ændre driften med det formål at udføre opgaverne "nærmere, billigere og bedre".
- Det tekniske budget, basisbudgettet, som udgør grundlaget for budgetforhandlingerne, vil blive prisfremskrevet til 2015-priser, rettet for tekniske fejl, korrigeret for en faldende demografisk udvikling samt reguleret med de politiske beslutninger der er vedtaget i årets løb..
- Alle øvrige fremskrivninger i forhold til stigende demografi, mål, politikker og serviceniveauer skal beskrives som blokke i budgetkataloget. Disse reguleringer er således ikke automatiske, men indgår i de politiske drøftelser.
- Til byrådets budgetdrøftelser efter sommerferien udarbejder direktionen et budgetkatalog med forslag til reduktioner og udvidelser på drift og anlæg, der samlet set giver et budget i balance. Budgetkataloget skal give et vis råderum for prioriteringer i byrådet.
- Budgetlægningen sker som udgangspunkt i det samlede byråd.

1. Øget produktivitet og prioriteringsdrøftelser

I lyset af regeringens moderniseringsdagsorden og produktivitetskommissionens anbefalinger vil Syddjurs Kommune i de kommende år fortsætte arbejdet med at indhente de faglige og effektiviseringsmæssige fordele som kan findes en række områder. Effektiviseringen forudsættes opnået ved tilretning af basisbudgettet med 1 procent svarende til cirka 14 mio. kr.

Det gøres blandt andet ved fortsat fokus på innovation og nytænkning i den kommunale organisation. For at øge produktiviteten er det vigtigt, at der udvikles nye måder at levere service på, og at der skabes en kultur, hvor nye idéer kan afprøves.

På flere områder kan der fortsat overvejes og gennemføres strukturændringer. Herved kan områderne indhøste de økonomiske rationaler ved samdrift og stordrift, og samtidig styrke den faglige kvalitet ved samling af ekspertisen og optimal udnyttelse af ressourcerne.

Effektivisering og digitalisering er tæt forbundet. Der skal arbejdes med fortsat digitalisering både internt i organisationen og i kommunikationen med borgere og virksomheder i kommunen. Der ligger et stort potentiale i at opnå målsætningerne i den nationale digitaliseringsstrategi.

På baggrund af regeringens udmeldinger om de kommende års økonomiske politik forventes det ikke, at indtægtsgrundlaget for Syddjurs Kommune stiger i de kommende år. Derudover har der i de senere år været ubalance, når budgetforhandlingerne er gået i gang på baggrund af tekniske korrektioner og finansiering i aftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi.

Økonomiudvalget fordeler på sit møde i april måned en ramme på 36 mio. kr., der danner rammen for drøftelse af muligheder og udfordringer i fagområder og fagudvalg. Beskrivelserne heraf holdes som et internt arbejdsblad som direktionen har mulighed for at bruge til udarbejdelsen af budgetkataloget der forelægges efter sommerferien.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Beregning af reduktion på 14 mio. kr. og oplæg til reduktion på 36 mio. kr.	Økonomi	24. – 26. marts		
Drøftelse af beregning på 14 mio. kr. og oplæg på 36 mio. kr.	Direktion		27. marts	1. april
Fordeling af reduktion på 14 mio. kr. og rammer på 36 mio. kr.	Økonomiudvalg		3. april	10. april
Udmøntning af reduktion på 14 mio. kr.	Afdelinger Økonomi	22. april – 21. maj		
Oplæg til drøftelse af muligheder og udfordringer	Afdelinger Økonomi	22. april – 23. april		
Drøftelse af oplæg	Direktion		24. april	29. april
Drøftelse af oplæg, herunder eventuelle nye forslag og ideer	Fagudvalg Økonomiudvalg		29. – 30. april	5. – 7. maj
Opsamling på drøftelser af muligheder og udfordringer	Direktion		8. maj	13. maj
Temamøde om muligheder og udfordringer	Byrådet		14. maj	21. maj
Drøftelse af udmøntning på 14 mio. kr.	Direktion		22. maj	27. maj
Godkendelse af udmøntning på 14 mio. kr.	Fagudvalg Økonomiudvalg		27. maj og 5. juni	2. – 4. juni og 12. juni

2. Aftalestyring

Det er en forudsætning, at de årlige budgetter overholdes. Hvis der af særlige årsager er aftalt et merforbrug, skal der samtidig aftales en afviklingsplan med direktion. Overførsel af beløb større end 2 % af årsbudgettet skal fra og med 2013 forelægges til godkendelse.

Sammenfattet er formålet med aftalestyringen:

- at sætte fælles kurs og retning for alle afdelingers og aftaleenheders generelle indsatser
- at sætte fælles kurs og retning for de forskellige driftsområders specifikke indsatser
- at give aftaleenhederne rum til også at arbejde med egne mål og indsatsområder
- at opnå effektiv og optimal ressourceudnyttelse
- at dokumentere arbejdet med mål- og rammestyring, og synliggøre effekten af dette arbejde

De årlige aftaler sikrer de overordnede målsætninger i organisationen, og fastholder en fortsat udvikling af kommunen.

Den enkelte aftaleenhed har frihed til at tilrettelægge en fleksibel og økonomisk ansvarlig opgaveløsning under de politiske og økonomiske rammer. Det indebærer også, at aftaleenheden kan konvertere løn til driftsmidler og omvendt, så længe love og regler samt vedtagne politikker er overholdt.

3. Nøgletal og analyser

Til støtte for den tværgående prioritering udarbejdes nøgletal og analyser.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Overordnet nøgletalsanalyse udarbejdes	Økonomi	3. – 5. marts		
Drøftelse af nøgletal	Direktion		6. marts	11. marts
Detaljeret nøgletalsanalyse udarbejdes	Afdelinger Økonomi	12. - 26. marts		
Drøftelse af nøgletal	Direktion		27. marts	1. april
Orientering om nøgletal	Økonomiudvalg		3. april	10. april
Udarbejdelse af analyser for administration, familie og beskæftigelsesområde	Afdelinger Økonomi	11. april – 21. maj		
Drøftelse af analyser på familieområdet og beskæftigelsesområdet	Direktion		22. maj	27. maj
Drøftelse af analyser på familieområdet og beskæftigelsesområdet	Fagudvalg		27. maj	2. – 3. juni
Ajourføring af nøgletalsanalyse med tal for regnskab 2013	Økonomi	2. – 4. juni		
Drøftelse af analyse på administrationsområder	Direktion		28. maj	3. juni
Drøftelse af nøgletal	Direktion		5. juni	10. juni
Drøftelse af analyse på administrationsområdet, beskæftigelse og familieområde	Økonomiudvalg		5. juni	12. juni
Orientering om nøgletal og analyser på temamøde	Byrådet		12. juni	19. juni

Der er i analysearbejdet særlig fokus på administrationsområdet, overførselsudgifter på beskæftigelsesområdet samt området for sårbare børn og unge. Det er begrundet i statslige udmeldinger om produktivitet og digitalisering, reformer og finansieringsomlægning på beskæftigelsesområdet samt at udgiftsudviklingen viser, at vi på de tre områder er særligt udfordrede.

4. Pris- og lønfremskrivning

Drejebogen forudsætter, at budgetlægningen foretages i budgetårets, dvs. 2015 pris- og løn-niveau. Til det formål er det nødvendigt med skøn for prisudviklingen. Det forudsættes, at der tages udgangspunkt i skøn fra Kommunernes Landsforening, KL, og at der kan reguleres for væsentlige ændringer i skønnene for tidligere år.

Anlæg hvortil der er givet anlægsbevilling prisfremskrives med arten for entreprenør og håndværkerydelser, medens øvrige rådighedsbeløb ikke prisfremskrives, idet de som oftest er afsat som afrundede cirkabeløb.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
KL udsender skøn over pris- og lønskøn til brug for budgetlægningen	KL	24. februar		
Der laves oplæg til de pris- og lønskøn som skal indarbejdes i økonomisystem samt forudsætninger for lønbudgettet	Økonomi	25. – 26. februar		
Drøftelse af forudsætninger	Direktion		27. februar	4. marts
Økonomiudvalget godkender pris- og lønskøn samt principper for lønpuljer	Økonomiudvalg		6. marts	13. marts
Pris og lønskøn indberettes og budget-version 2015 oprettes	Økonomi	14. marts		

5. Basisbudget

Udarbejdelsen af basisbudgettet består kun af den helt grundlæggende tilretning af overslagsår 2015 i det vedtagne budget for 2014. Det drejer sig om:

- Prisfremskrevet til 2015-priser
- Rettelser hvor to beløb der skal være ens fremskrives med forskellige procenter
- Rettelser for evt. tekniske fejl i overslagsåret
- Reguleringer for politiske beslutninger, der er vedtaget efter budgetvedtagelsen.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Tilretning af basisbudgettet	Økonomi, afdelinger m.fl.	17. – 21. marts		
Udsendelse af budgetoversigter og skabeloner på baggrund af basisbudget	Økonomi	11. april		

Basisbudgettet suppleres med de beslutninger økonomiudvalget har truffet på sit møde den 10. april 2014 om reduktioner på baggrund 1 procents produktivitetsforbedring.

6. Budgetbemærkninger

Ud over de talmæssige bevillinger så udgør budgetbemærkningerne også en del af det vedtagne budget i form af materielle forudsætninger for bevillingerne.

I perioden med budgetforhandlinger forudsættes det at beslutningsgrundlaget er de oprindelige bemærkninger til basisbudgettet med tilføjelse af de foreslåede elementer fra budgetkataloget.

De endelige bemærkninger til brug for budgethæftet udarbejdes først efter budgettets vedtagelse.

Syddjurs Kommune – drejebog for budget 2015

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Overførsel af budgetbemærkninger for 2014 til bemærkningskabelon for 2015	Økonomi	24. - 28. marts		
Udarbejdelse af budgetbemærkninger på baggrund af basisbudget	Afdelinger Økonomi	31. marts – 21. maj		
Gennemgang af budgetbemærkninger	Direktion		22. maj	27. maj
Udvalgsbehandling af budgetbemærkninger til basisbudget	Fagudvalg Økonomiudvalg		27. – 28. maj og 5. juni	2. – 4. juni og 12. juni
Budgetbemærkninger som bilag 1. behandling af budget	Byrådet		11. september	17. september
Sammenskrivning af budgetbemærkninger og dele af budgetkataloget m.v.	Afdelinger Økonomi	20. oktober – 19. november		
Gennemgang af budgetbemærkninger	Direktion		20. november	25. november
Udvalgsbehandling af budgetbemærkninger	Fagudvalg Økonomiudvalg		25. – 26. november og 4. december	1. – 3. og 11. december

En naturlig del af budgetbemærkningerne er henvisning til tildelingsmodeller og principper for demografisk fremskrivning. Bemærkningerne skrives med udgangspunkt i de afsatte budgetbeløb i det vedtagne budget, idet det bemærkes at tallenes historik frem til budgetvedtagelsen er af mindre betydning for løsning af informationsopgaven overfor borgerne.

7. Demografi og befolkningsprognose

Der kan i Syddjurs Kommune konstateres en demografisk udvikling i de forskellige alderskategorier, som gør det hensigtsmæssigt at tilpasse budgetterne på visse områder for på den måde at få mere retvisende skøn over udgifterne i overslagsårene.

Der afsættes demografipuljer på følgende områder:

- Folkeskolen og SFO
- Dagpleje og daginstitutioner
- Ældreområdet
- Sundhedsområdet
- Voksen/handicap-området

For hvert af disse områder skal der i forhold til det politisk fastlagte serviceniveau udarbejdes en beregning, som på baggrund af en befolkningsprognose samt takster og enhedsbeløb kan danne budgetrammen for de pågældende områder.

Hvis den beregnede ramme afviger fra det prisfremskrevne basisbudget i opadgående retning udarbejdes der er blok til budgetkataloget der beskriver forskellen. Hvis afvigelsen er i nedadgående retning indarbejdes udviklingen i basisbudgettet inden budgetdrøftelserne efter sommerferien.

For hvert af disse områder er der også en tildelingsmodel, som for budgetåret kan omsætte den beregnede ramme til de budgetposter der på mere detaljeret niveau skal indgå i budgettet. Der er for de fleste af områderne allerede i dag tildelingsmodeller, men der kan i forskelligt omfang være behov for at tilpasse disse til den mere ensartede håndtering og sammenhængen til befolkningsprognosen.

Udmøntningen af demografipuljerne for budgetåret sker i forbindelse med budgetvedtagelsen. Der vil således ikke være puljer i budgetåret i det vedtagne budget, men kun i overslagsårene. Puljerne i det første overslagsår vil i forbindelse med næste års budgetlægning blive genberegnet og udmøntet.

Der er ikke lagt op til en efterregulering af rammerne på de pågældende områder når først budgetåret er gået i gang. I stedet foreslås det, at budgetrammerne kontrolleres umiddelbart inden året starter.

Denne efterregulering vil ske som tillægsbevilling til det vedtagne budget. Såfremt tillægsbevillingen er en merudgift skal beslutningen herom drøftes på lige fod med andre eventuelle tillægsbevillingssager, således at der på tværs af organisationen undersøges muligheder for kompenserende mindreudgifter.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Fastlæggelse af bygge- boligprogram til brug for befolkningsprognosen og udarbejdelse af befolkningsprognose	Plan, byg og kultur	17. – 25. februar		
Udkast til befolkningsprognose	Direktion		26. februar	4. marts
Fagudvalget drøfter befolkningsprognose	Udvalget for plan, udvikling og kultur		26. februar	5. marts
Økonomiudvalget godkender befolkningsprognose	Økonomiudvalget		6. marts	13. marts
Byrådet orienteres om befolkningsprognose	Byrådet		20. marts	26. marts
Udarbejdelse af rammer, tildelingsmodeller og demografipuljer	Økonomi, afdelinger m.fl.	17. marts – 21. maj		
Orientering om demografi	Direktion		22. maj	27. maj
Orientering om demografi	Fagudvalg		27. maj og 5. juni	2. – 4. juni og 12. juni
Orientering om demografi	Byrådet		12. juni	19. juni

Af hensyn til de mange formål befolkningsprognosen skal opfylde, er det nødvendigt, at der i prognosen indgår et skøn for hver enkelt årgang fra 0 til 99 år.

Derudover skal der til brug for skøn over tilskud og udligning bruges en forudsætning om betalingskommunefolketallet, dvs. nettoresultatet af borgere som er i botilbud o.lign. i én kommune, hvor de indgår i folkeregisteret, men har en anden kommune som betaler for tilbuddet.

8. Tekniske korrektioner

Budgetkorrektionerne kan omfatte konsekvenser af politiske beslutninger, konsekvenser af lovændringer m.v., demografiske ændringer samt andre rent tekniske ændringer eller fejl.

Beregningen af ændringerne i forhold til basisbudgettet gennemføres i afdelingerne i samarbejde med økonomistaben med henblik på at sikre mod serviceglidning. Der er stor fokus på, at de tekniske ændringer af budgettet sker ud fra saglige og ensartede principper.

Byrådet orienteres udvalgsvis om status for de tekniske korrektioner på en temadag før sommerferien.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Arbejde med tekniske korrektioner	Økonomi, afdelinger m.fl.	22. april – 21. maj		
Orientering om forudsætninger for tekniske ændringer til budgettet	Direktion		22. maj	27. maj
Orientering om forudsætninger for tekniske ændringer til budgettet	Fagudvalg		27. maj og 5. juni	2. – 4. juni og 12. juni
Orientering om forudsætninger for tekniske ændringer til budgettet	Byrådet		12. juni	19. juni

De tekniske korrektioner indgår herefter som blokke til budgetkataloget. Til brug for den politiske beslutningsproces er der derfor behov for at udarbejde et notat der både beskriver forudsætningerne for de konkrete tekniske budgetkorrektioner samt de forudsætninger der vil være gældende, såfremt der ikke foretages de foreslåede tekniske korrektioner.

9. Anlægsbudget

Som udgangspunkt for anlægsbudgettet bruges overslagsårene i det vedtagne budget for 2014, med efterfølgende politiske beslutninger.

For de rådighedsbeløb, der er afsat i anlægsbudgettet, skelnes der mellem konkrete anlæg og anlægspuljer, samt mellem anlæg hvortil der er givet anlægsbevilling, og anlæg hvortil der ikke er givet anlægsbevilling

	Konkret	Pulje
Anlægsbevilling	Et konkret projekt hvor byrådet kender indhold og skønnet udgift og som er i gang eller kan igangsættes.	En række mindre ensartede projekter, hvor byrådet har godkendt projekterne som er i gang eller kan igangsættes.
Ingen anlægsbevilling	Et konkret projekt hvis indhold ikke er helt fastlagt, og hvor udgiften som følge heraf heller ikke er helt kendt. For at gå i gang skal byrådet enten i investeringsoversigten ved budgetvedtagelsen eller som enkeltsag give anlægsbevilling og eventuel korrektion af rådighedsbeløb.	En større eller mindre pulje til udmøntning. For at gå i gang skal byrådet enten i investeringsoversigten ved budgetvedtagelsen eller som enkeltsag godkende de konkrete mindre projekter der skal laves for puljen, og give anlægsbevilling hertil, eller ved større puljer fordele den på konkrete projekter, hvortil der med det samme eller senere gives anlægsbevilling og eventuel korrektion af rådighedsbeløb.

På baggrund af basis anlægsbudgettet forventes det, at områderne i forbindelse med budgetkataloget forelægger forslag til ændringer af anlægsbudgettet som så kan drøftes videre i den politiske proces.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Udarbejdelse af oplæg til anlægsbudget ud fra prisfremskrevet vedtaget budget for 2014	Økonomi	5. – 27. maj		
Færdiggørelse af oplæg	Direktion		28. maj	3. juni
Drøftelse af oplæg	Økonomiudvalg		5. juni	12. juni
Orientering om oplæg	Byrådet		12. juni	19. juni

For at kvalificere anlægsbudgettet skal såvel oplægget til anlægsbudget såvel som alle ændringer til anlægsbudgettet omkring afdelingen for vej, park og natur. Som en del af kvalificeringen indgår en periodisering af anlægget med en vurdering af den tid der er nødvendig for projektering, anlæg og færdiggørelse.

10. Aftale mellem KL og regeringen

En eventuel aftale mellem KL og regeringen indgår i det materiale som byrådet får til orientering før sommerferien. KL orienterer normalt om aftalen på et halvdagsmøde i midten af juni måned. Tidspunktet for orienteringsmøderne har betydning for, hvornår der kan orienteres om aftalen.

Derudover bruger KL en struktureret tilgang til økonomaftalen. Formålet er at sikre kommunernes overholdelse af den overordnede økonomaftale gennem øget koordinering kommu-

Syddjurs Kommune – drejebog for budget 2015

nerne imellem. I praksis betyder den faseopdelte budgetlægning i forhold til KL, at der på givne tidspunkter skal laves skøn over kommunens korrigerede basisbudget.

Efter sommerferien skal der tages stilling til forudsætningerne overfor KL i forbindelse med budgetseminaret. I den sidste fase indberettes budgetforslaget som det ligger til 1. behandling.

Aktivitet	Aktører	Udsendelse	Mødedato
Regionale møder - KL mødes med kommunernes økonomiudvalg	Økonomiudvalg		2., 3. og 8. april
Indsendelse af prognosetal for 2014	Økonomi	23. april	
Borgmestermøde	Borgmester		13. maj
Orienteringsmøde om aftalen mellem KL og regeringen	KL, økonomiudvalg, direktion, økonomi		Medio juni
Drøftelse af aftalens betydning for kommunens økonomi	Direktion	17. juni	17. juni
Orientering om evt. aftale mellem regeringen og KL	Byrådet	17. juni	19. juni
Indsendelse af prognosetal for 2015 og forventet regnskab 2014	Økonomi	20. august	
Borgmestermøde	Borgmester		1. september
Eventuel drøftelse af forudsætninger brugt overfor KL	Økonomiudvalg		11. september
Indsendelse af prognosetal for 2015	Økonomi	11. september	
Borgmestermøde	Borgmester		18. september

11. Lov- og cirkulæreprogram

I bloktilskuddet for 2015 og efterfølgende år indgår ændringer som følge af regeringens lov- og cirkulæreprogram. I programmet reguleres for mer- eller mindreudgifter som følge af statslige love og regler.

For at huske at indregne de driftsbudgetter der modsvares af finansieringsændringer på indtægtssiden, så forudsættes det, at der beregnes og indarbejdes et skøn over lov- og cirkulæreprogrammets indvirkning på kommunens driftsudgifter.

Ændringer i lov- og cirkulæreprogrammet medtages ikke i denne arbejdsgang, hvis de allerede indgår i økonomien i forbindelse med enkeltstager eller som blokke i budgetkataloget.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Oplæg til ændringer som følge af Lov- og cirkulæreprogram udsendes	Økonomi	21. – 25. juli		
Beregninger over virkning	Afdelinger og økonomi	28. – 30. juli		
Beregninger over virkning	Direktion		31. juli	5. august
Ændringer som følge af lov- og cirkulæreprogram drøftes	Fagudvalg Økonomiudvalg		5. – 7. august	11. – 14. august
Samlet opgørelse af ændringer	Økonomiudvalg		14. august	20. august

12. Budgetkatalog

Budgetkataloget indeholder:

- Tekniske blokke, herunder demografiudvikling i nedadgående retning
- Konsekvenser af lov- og cirkulæreprogram
- Blokke vedr. demografi i opadgående retning
- Reduktionsblokke
- Udvidelsesblokke

Syddjurs Kommune – drejebog for budget 2015

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Vurdering af budgetkataloget og drøftelse af arbejdsproces	Direktionen		19. juni	24. juni
Udarbejdelse af budgetkatalog	Afdelingschefer, afdelinger, økonomi m.fl.	25. juni – 28. juli		
Første drøftelse af udkast til budgetkatalog	Direktion		31. juli	5. august
Budgetkataloget færdiggøres til brug for budgetorientering	Direktionen, økonomi, afdelingschefer	29. juli – 13. august		
Fortsat drøftelse af udkast til budgetkatalog	Direktionen		7. august	12. august
Budgetorientering og gennemgang af budgetkatalog	Byrådet, direktionen		Udleveres 14. august	14. august
Dialogmøde om budget	Direktion, afdelingschefer, aftaleholdere, MED-udvalg m.fl.		Udleveres 15. august	15. august
Høringsperiode for budgetkatalog m.v.	Høringsparter, økonomi og direktionssekretariat	15. august – 8. oktober		
Dialogmøde om budgetkatalog mellem ØK og Hovedudvalg	Økonomiudvalg Hovedudvalg		15. august	20. august
Møde om budget	Hovedudvalg		15. august	20. august
Budgetseminar med drøftelse af budgetkatalog	Byrådet		15. august	21. – 22. august

Det er direktionen, der har ansvar for budgetkatalogets udformning, indtil den fremlægges for det samlede byråd. Direktionen har ansvaret for at fremsætte forslag til prioriteringer/handlinger, som sikrer tilstrækkelige politiske handlemuligheder til at frembringe et budget i balance. Direktionen har i den forbindelse mulighed for at ændre det råderum der skal findes i budgetkataloget.

Direktionen drøfter budgettet ultimo juni med henblik på at fastlægge arbejdsprocessen frem til orienteringen af byrådet den 14. august 2014 og budgetseminaret den 21. og 22. august 2014. I den forbindelse drøftes udarbejdelsen af budgetkataloget samt skitsen til indhold af det budgetoplæg i balance der anbefales på budgetseminaret. Hvis der efter regeringsaftalen forventes et budgetpres drøftes udarbejdelsen af øvrige reduktionsblokke til supplement af det arbejde der er gennemført i foråret.

Af hensyn til direktionens ansvar for at frembringe tilstrækkelige handlemuligheder vil direktionens drøftelser af budgetkatalogets sammensætning ikke være bundet af de drøftelser der har været før sommerferien om rammen for reduktioner på 36 mio. kr. Konceptet for materialet til byrådets seminar om budget er, at det er direktionens materiale som byrådet overtager og tilpasser med start på seminaret den 21. til 22. august 2014.

Der er mulighed for at inkludere politiske idéer og forslag i budgetkataloget som ikke er en del af direktionens forslag. Det kan være forslag opstået i alle dele af budgetprocessen, herunder drøftelsen af emner på fagudvalgsmøderne før sommerferien eller emner foreslået på temadagen for byrådet den 21. maj 2014 eller den 19. juni 2014. Disse forslag vil i kataloget få tildelt en bestemt typebetegnelse, så man kan se de adskiller sig fra de øvrige forslag.

Forslag i budgetkataloget bør som hovedregel udarbejdes eller samles så de som minimum udgør 100.000 kr. Som for den øvrige budgetlægning udarbejdes budgetkataloget i 2015 pris- og lønniveau.

Ud over driftsforslag skal forslag til ændringer i anlægsbeløb også indgå i budgetkataloget. Forslag til ændringer på finansieringssiden kan også indgå i budgetkataloget. Forslagene på anlægssiden skal ses i forhold til det anlægsbudget som byrådet blev orienteret om på tema-dagen den 19. juni 2014.

Efter budgetseminaret vil de dele af budgetkataloget der arbejdes videre med indgå som en del af bemærkninger til budgetforslaget ved 1. behandlingen.

13. Takster

Taksterne er en væsentlig forudsætning for budgettet. Det kan imidlertid ofte være svært at udarbejde de endelige takster før budgettet er vedtaget. Borgerrettede takster forelægges derfor samlet for byrådet på mødet den 26. november 2014.

Selv om taksterne ikke er en del af budgetvedtagelsen forventes det af hensyn til den politiske beslutningsproces, at forslag i budgetkataloget eller politiske ændringsforslag der påvirker taksters størrelse nøje beskriver de forventede takster før og efter den foreslåede ændring.

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Beregning af takster	Afdelinger Økonomi	20. – 29. oktober		
Behandling af takstblad	Direktion		30. oktober	4. november
Udvalgsbehandling af takstblad	Fagudvalg Økonomiudvalg		4. – 6. november	10. – 13. november
Godkendelse af takstblad	Byrådet		20. november	26. november

14. Budgetforhandlinger

Budgetseminaret udgør et vigtigt omdrejningspunkt i budgetprocessen, hvor en række af trådene fra de øvrige aktiviteter samles.

Materialet til seminaret vil som udgangspunkt bestå af følgende:

- Basisbudget
- Foreløbige budgetbemærkninger
- Oplæg til anlægsprogram
- Aftale mellem KL og regeringen
- Oplæg til indtægtsgrundlag
- Lov- og cirkulæreprogram
- Budgetkatalog

En sammenfatning af basisbudget med anlægsprogram beskrives sammen med regeringsaftalen samt lov- og cirkulæreprogrammet i et overordnet budgetnotat. Dette notat suppleres med en opsamling af de politiske tilkendegivelser fra budgetseminaret i forhold til budgetkataloget.

Syddjurs Kommune – drejebog for budget 2015

Aktivitet	Aktører	Periode	Udsendelse	Mødedato
Budgetseminar	Byrådet, direktion			21. – 22. august
Opsamling på budgetseminar i et notat	Direktion, økonomi	25. august		
Drøftelse af budgetnotat og eventuel inddragelse af fagudvalg	Direktion		25. august	26. august
Eventuel inddragelse af fagudvalg i budgetdrøftelse	Fagudvalg		26. – 27. august	1. – 3. september
Drøftelse af budgetnotat	Direktionen		28. august	2. september
Indstilling til byrådets 1. behandling	Økonomiudvalg		4. september	11. september
Eventuelt møde om budget	Økonomiudvalg Hovedudvalg			11. september
Offentligt budgetmøde som budgettet ligger ved 1. behandlingen	Borgere, byrådspolitikere, presse, direktion, økonomi, direktionssekretariat			11. september
1. behandling af budget	Byrådet		11. september	17. september
Udarbejdelse af notat med tekniske og politiske ændringsforslag til 2. behandling	Direktion, økonomi	18. – 23. september	18. september	23. september
Tidsfrist for indlevering af ændringsforslag som administrationen forelægger økonomiudvalget	Byrådspolitikere	29. september kl.12		
Drøftelse af ændringsforslag til budget og høringssvar	Økonomiudvalg		25. september	2. oktober
2. behandling af budget	Byrådet		2. oktober	8. oktober

Direktionen fungerer som tovholder i forhold til den politiske proces, herunder budgetseminaret. Såfremt der skal udarbejdes notater eller konsekvensberegninger på baggrund af de politiske drøftelser er det direktionens opgave at koordinere dette arbejde.

Direktionssekretariatet er tilknyttet opgaven omkring information og høring om budgettet, herunder videreformidling af indkomne høringssvar.

Datoer, tidspunkter og aktører for budgetforhandlingerne udmeldes af borgmesteren senest i forlængelse af budgetseminaret den 21. og 22. august.

Forløbet af de politiske forhandlinger har betydning for, hvorvidt det vil være relevant at inddrage fagudvalgene. Hvis fagudvalgene på baggrund af budgetseminaret skal inddrages i oplæg til 1. behandling skal det udvalgsbehandles på møderne i perioden 1. til 3. september, og kan herefter medtages i økonomiudvalgets møde den 11. september 2014.

15. Høring

Budgetkataloget som sendes ud til budgetseminaret sendes samtidig i høring hos interessenterne.

Høring af budgetforslaget foretages i

- Alle medudvalg
- Personalemøder
- Ældre- og handicapråd
- Folkeoplysningsudvalg
- Skolebestyrelser
- Forældrebestyrelser

Der informeres løbende om modtagne høringssvar ved brug af en sag der publiceres på kommunens hjemmeside. Der er således ingen egentlige tidsfrister for høringssvar ud over udvalgenes mødedatoer, men høringssvar som kommer tidligt vil selvfølgelig i en længere periode kunne indgå i de politiske overvejelser.

Generelt holdes der en åben og løbende dialog i forbindelse med møder omhandlende budgettet og deres drøftelse i ovenstående udvalg og bestyrelser. I tidsplanen indgår et borgermøde, som er en gennemgang af budgetforudsætninger og oplæg til budget som det ligger ved 1. behandlingen.

16. Forankring

Efter budgetvedtagelsen forankres budgettet administrativt i form af

- Indberetning af data til IM, KL m.fl.
- Teknisk budgetvedtagelse i økonomisystemet
- Udsendelse af budgetrammer
- Eventuel justering af aftalestyring i forhold til ændrede mål
- Færdiggørelse af budgetbemærkninger og budgetoversigter

Budgetoversigter og øvrigt relevant budgetmateriale gøres tilgængeligt for byrådet senest i forbindelse med mødet den 17. december 2014.

Mødeplan for budgetlægningen frem til budgetvedtagelse

Uge	Byråd	Økonomiudvalg	Fagudvalg	Andre møder
11		13/3 Befolkningsprognose, pris- og lønskøn, principper for lønpuljer.		
12				
13	26/3 Orientering om befolkningsprognose og drejebog for budgetlægning			
14				
15		10/4 Fordeling af reduktionsrammer, drøftelse af nøgletal		8/4 KL's regionale møde med kommunernes økonomiudvalgsmedlemmer
16				
17				
18				
19		7/5 Drøftelse af muligheder og udfordringer	5/5. – 7/5 Drøftelse af muligheder og udfordringer	
20				13/5 Borgmestermøde
21	21/5 Temamøde om områdernes muligheder og udfordringer			
22				
23			2/6 – 4/6 Drøftelse af effektivisering, analyser, budgetbemærkninger, demografi og tekniske korrektioner	
24		12/6 Drøftelse af effektivisering, budgetbemærkninger, demografi og tekniske korrektioner, analyser samt oplæg til anlægsbudget		KL orienteringsmøde om aftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi
25	19/6 Drøftelse af nøgletalsanalyser, demografi, tekniske korrektioner, oplæg til anlægsbudget samt aftale mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi			
26				
27-32				
33	14/8 Budgetorientering.	14/8 Lov- og cirkulæreprgram.	11/8 – 13/8 Lov- og cirkulæreprgram.	15/8 Orientering om budget for MED-struktur m.fl.
34	21/8 – 22/8 Budgetseminar (heldags).	20/8 Dialogmøde med HU.		20/8 HU-møde
35				
36			1/9 – 3/9 Evt. budgetmøder	1/9 Borgmestermøde
37		11/9 Indstilling til 1. behandling.		11/9 Offentligt budgetmøde.
38	17/9 1. behandling af budget.			18/9 Borgmestermøde
39				
40		2/10 Behandling af ændringsforslag.		
41	8/10 2. behandling af budget.			

Materialeplan for budgetlægningen

Uge	Produktivitetsforøgelse på 1%	Muligheder og udfordringer	Nøgletalsanalyser m.v.	Pris- og lønskøn, lønpuljer	Basisbudget	Budgetbemærkninger	Befolkningsprognose	Demografiblokke	Tekniske blokke	Anlægsbudget	Økonomiaftalen	Lov- og cirkulæreprogram	Budgetkatalog	Takster	Budgetnotat m.v.
10			X	4/3			4/3								
11			11/3	13/3			13/3								
12			X		X		X	X							
13	X	X	X		X	X	26/3	X							
14	1/4	1/4	1/4		X	X		X							
15	10/4	10/4	10/4		X	X		X			X				
16	X	X	X			X		X			X				
17	X	X	X			X		X	X		X				
18	X	29/4	X			X		X	X		X				
19	X	7/5	X			X		X	X	X	X				
20	X	13/5	X			X		X	X	X	X				
21	X	21/5	X			X		X	X	X	X				
22	27/5		X			27/5		27/5	27/5	X	X				
23	X		X			X		X	X	3/6	X				
24	12/6		12/6			12/6		12/6	12/6	12/6	X				
25			19/6					19/6	19/6	19/6	19/6		X		
26											X		24/6		
27											X		X		
28											X		X		
29											X		X		
30											X	X	X		
31											X	X	X		
32											X	5/8	5/8		
33											X	14/8	14/8		
34											X	20/8	21/8		21/8
35											X				26/8
36											X				2/9
37											11/9				11/9
38						17/9									17/9
39															23/9
40															2/10
41															8/10
42															
43						X								X	
44						X								X	
45						X								4/11	
46						X								13/11	
47						X								X	
48						25/11								26/11	
49						X									
50						11/12									

Datoer angivet for direktionmøder, økonomiudvalgsmøder og byrådsmøder.